

КЛІНІЧНА
ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК
НЕВІД'ЄМНЕ
ДОСЯГНЕННЯ
ПОЗИТИВНОГО
РЕЗУЛЬТАТУ РОБОТИ
ЛІКАРЯ ТА ФАРМАЦЕВТА

Матеріали XIII Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною
участю

Вінниця 2025

Вінницький національний медичний університет ім. М. І.
Пирогова
Кафедра клінічної фармації та клінічної фармакології
Кафедра фармакології
Українська асоціація клінічної фармакології та фармакотерапії

**«КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК
НЕВІД'ЄМНЕ ДОСЯГНЕННЯ
ПОЗИТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТУ
РОБОТИ ЛІКАРЯ ТА
ФАРМАЦЕВТА»**

**присвячену пам'яті д.мед.н., почесної
професорки ВНМУ Ольги
Олександрівни Яковлевої**

***"CLINICAL PHARMACOLOGY AS AN
INTEGRAL FACTOR IN ACHIEVING
POSITIVE OUTCOMES IN MEDICAL AND
PHARMACEUTICAL PRACTICE."***

Матеріали XIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю

XIII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference
with International Participation

Офіційний провайдер БПР на платформі
DOCTORTHINKING.ORG – ГО «Українська Асоціація
Клінічної Фармакології та Фармакотерапії»

Вінниця

13–14 листопада 2025 р.

Vinnytsia

13–14 November, 2025

Редакційна колегія:

д. мед.н. С.І. Семененко

д.мед.н. К.В. Півторак

КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ ЯК НЕВІД'ЄМНЕ ДОСЯГНЕННЯ ПОЗИТИВНОГО РЕЗУЛЬТАТУ РОБОТИ ЛІКАРЯ ТА ФАРМАЦЕВТА» присвячену пам'яті д.мед.н., почесної професорки ВНМУ Ольги Олександрівни Яковлевої / Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції за участю міжнародних спеціалістів з клінічної фармакології та фармакології, 13–14 листопада 2025 року. – Вінниця, ТОВ «Твори» – 133 с.

Матеріали конференції присвячено сучасним проблемам в Україні з актуальних питань клінічної та експериментальної фармакології, відповідно світовим стандартам. Серед представлених текстів значна частина публікацій присвячена протоколам та світовим рекомендаціям; вони повинні бути орієнтирами для впровадження з точки зору відповідностей індивідуальним особливостям пацієнтів. Наукові розробки вітчизняних учених спрямовані на створення перспективних для клінічних випробувань активних речовин з фармакодинамічними ефектами. Узагальнено досвід клінічних спостережень при фармакотерапії найбільш розповсюджених та соціально значущих захворювань (в кардіології, пульмонології, ревматології, гастроентерології, онкогематології, геріатрії тощо), з акцентом на визначення фармакодинаміки лікарських засобів, уточнення молекулярних механізмів їхньої дії, оцінки ефективності та безпеки, особливих умов взаємодії ліків, на тлі оптимальної комплексної фармакотерапії.

© Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова, 2025

Зміст

<i>Альчук О.І., Крамар Г.І.</i>	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ПОЄДНАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА СУПЛІМЕНТІВ	11
<i>Барало І.В., Барало Р.П.</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ СЕЛЕКТИВНИХ АЛЬФА1А, АЛЬФА1D - АДРЕНОБЛОКАТОРІВ ТА М3-ХОЛІНОБЛОКАТОРІВ У ПАЦІЄНТІВ З СИМПТОМАМИ НИЖНІХ СЕЧОВИХ ШЛЯХІВ	13
<i>Барало Р.П., Барало І.В., Вознюк Т.О., Жиліна Н.В.</i>	
КАЛЬЦІЙ, ВІТАМІН D ТА ОСТЕОПОРОЗ	14
<i>Беленічев І.Ф., Волощук Н.І., Біговиць С.В.</i>	
ОЦІНКА НЕЙПРОТЕКТОРНОЇ ДІЇ (S)-2,6-ДІАМІНОГЕКСАНОВОЇ КИСЛОТИ 3-МЕТИЛ-1,2,4-ТРИАЗОЛІЛ-5-ТІОАЦЕТАТУ ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО СУБАРАХНОЇДАЛЬНОГО КРОВОВИЛИВУ У ЩУРІВ	15
<i>Білай І.М., Білай А.І.</i>	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАВАНТАЖУВАЛЬНИХ ІН'ЄКЦІЙ АФЛІБЕРСЕПТУ У ЛІКУВАННІ ДІАБЕТИЧНОГО МАКУЛЯРНОГО НАБРЯКУ ОБОХ ОЧЕЙ	17
<i>Богомаз О.В.</i>	
ВИКЛИКИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	19
<i>Бучко Т.М., Приступа Б.В., Кресюн В.Й.</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ РОДУ TANACETUM У РОЗРОБЦІ ФІТОПРЕПАРАТІВ: ХІМІЧНИЙ СКЛАД ТА ДОКАЗОВА ФАРМАКОЛОГІЧНА ДІЯ	21
<i>Вільцянюк О.А., Мазур М.В., Ільченко О.В.</i>	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ НА ОСНОВІ НАНОДИСПЕРСНОГО КРЕМНЕЗЕМУ З АНТИМІКРОБНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ У КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ГОСТРОГО ПАРАПРОКТИТУ	22
<i>Волощук Н.І., Орленко О.Б., Волощук С.Я.</i>	
ОЦІНКА РЕЦЕПТОРНИХ МЕХАНІЗМІВ АНАЛГЕТИЧНОЇ ДІЇ N-(Ү-АМІНОБУТИРИЛ)-1-АЗА-4,7,10,13-ТЕТРАОКСАЦИКЛОПЕНТАДЕКАНУ ГІДРОХЛОРИДУ В ЕКСПЕРИМЕНТІ	24
<i>Горпенюк І.В., Трефаненко І.В.</i>	
РАЦІОНАЛЬНИЙ ВИБІР МІЖ БЛОКАТОРАМИ РЕЦЕПТОРІВ ДО АНГІОТЕНЗИНУ II ТА ІНГІБІТОРАМИ АНГІОТЕНЗИНПЕРЕТВОРЮЮЧОГО ФЕРМЕНТУ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ЕФЕКТИВНІСТЬ І БЕЗПЕКУ	26
<i>Гришко Ю.М.</i>	
РОЛЬ ГІДРОГЕН СУЛЬФІДУ У ПАТОЛОГІЇ ЦНС	28
<i>Дробнер І.Г., Гладких Ф.В., Лядова Т.І., Матвєєнко М.С.</i>	
ОЦІНКА ПОТЕНЦІЮВАННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ ДІЇ ЦЕЛЕКОКСИБУ КОНДИЦІОНОВАНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ МЕЗЕНХІМАЛЬНИХ СТОВБУРОВИХ КЛІТИН НА МОДЕЛІ АД'ЮВАНТНОГО АРТРИТУ	29
<i>Заїчко Н.В., Бобецька О.П., Блажченко В.В., Струтинська О.Б.</i>	
ВПЛИВ ЦИНКУ СУЛЬФАТУ НА ОБМІН ГІДРОГЕН СУЛЬФІДУ ТА МЕДІАТОРИ АПОПТОЗУ В ПЕЧІНЦІ ЩУРІВ ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ОЖИРІННЯ	31
<i>Заїчко Н.В., Остренюк Р.С., Штатько О.І., Качула С.О., Фільчуков Д.О.</i>	
РОЛЬ ГІДРОГЕН СУЛЬФІДУ В МЕХАНІЗМАХ ІМУНОРЕГУЛЮЮЧОЇ ДІЇ КАЛЬЦИТРИОЛУ ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ОЖИРІННЯ	33

ураження. Вибір методу залежить від перебігу захворювання, загального стану пацієнта, а також фармакокінетичних та фармакодинамічних характеристик препаратів.

До складу терапії можуть входити три групи лікарських засобів:

- препарати, що регулюють кальцієвий гомеостаз;
- антирезорбенти, які пригнічують резорбцію кістки;
- засоби, що стимулюють остеогенез.

Їх призначення здійснюється після оцінки структурно-функціонального стану кісткової тканини та біохімічних показників її метаболізму.

Особлива увага приділяється корекції оксидативного стресу — ключового механізму розвитку запалення парадонта. Антиоксидантні засоби пригнічують перекисне окиснення ліпідів, зменшують утворення вільних радикалів, підсилюють активність каталази та супероксиддисмутази, стабілізують клітинні мембрани та знижують проникність капілярів.

Місцева протизапальна терапія посідає важливе місце у лікуванні захворювань парадонта. Однак використання розчинів і емульсій має обмеження через швидке вимивання препаратів зі слизової оболонки. Для пролонгованої дії лікарських речовин застосовують ясенні пов'язки та стоматологічні плівки, які забезпечують тривале локальне вивільнення препаратів. До їх складу можуть входити антибіотики, антисептики, фітокомпоненти та імуномодулятори, що забезпечує комплексний вплив на патогенез захворювання.

Оскільки традиційна протимікробна терапія не завжди усуває дистрофічні зміни у кісткових структурах, важливим напрямом є застосування засобів, які нормалізують метаболічні процеси, зміцнюють організм та модулюють імунну відповідь. При хронічних формах парадонтиту ефективними є препарати, що коригують мікроциркуляцію, зменшують проникність судин, мають антитромботичну дію, покращують реологію крові та стимулюють обмінні процеси в судинній стінці.

Особливу увагу привертають біофлавоноїди та Р-вітамін активні сполуки рослинного походження, на основі яких розроблено рецептури зубних еліксирів для полоскань. У місцевій терапії широко використовують антимікробні, антибактеріальні та протизапальні засоби. Важливу роль у захисті ротової порожнини відіграє лізоцим — фермент слини, який руйнує глікозаміноглікани клітинних стінок грампозитивних мікроорганізмів, пригнічуючи їх ріст. Хоча грамнегативні бактерії менш чутливі до його дії, лізоцим також запобігає прикріпленню мікроорганізмів до поверхні емалі, виконуючи важливу захисну функцію.

Висновки. Клінічна фармакологія ГП ґрунтується на раціональному поєднанні місцевих та системних лікарських засобів з іншими методами лікування. Своєчасне та правильно підібране лікування дозволяє не лише усунути запальний процес, а й запобігти втраті зубів та рецидивам хвороби.

ВИКЛИКИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Богомаз О.В.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, 21018,
вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, obogomaz333@gmail.com

Актуальність. Фармацевтична галузь належить до стратегічно важливих сфер національної економіки, адже від її стабільного функціонування залежить не лише рівень забезпечення населення якісними лікарськими засобами, а й стан медичної та економічної безпеки держави. Сучасні глобалізаційні процеси, а саме посилення міжнародної конкуренції, інтеграція виробничих ланцюгів, швидкий розвиток цифрових технологій і біофармацевтичних інновацій, істотно впливають на структуру та динаміку вітчизняного фармацевтичного ринку. Після 2022 року фармацевтична індустрія України зіткнулася з низкою масштабних викликів: порушенням логістичних маршрутів, дефіцитом сировини, коливаннями валютного курсу та зменшенням купівельної спроможності населення. Водночас триває процес поступової гармонізації нормативно-правової бази з європейським законодавством, розширюється локальне виробництво, активізується цифровізація фармацевтичної сфери. Тому вивчення тенденцій і викликів фармацевтичного ринку України в умовах глобалізації має не лише теоретичне, а й прикладне значення, оскільки дає можливість визначити оптимальні шляхи підвищення стійкості галузі та забезпечення її конкурентоспроможності на міжнародному рівні.

Мета дослідження. Проаналізувати основні виклики та тенденції розвитку фармацевтичного ринку України під впливом глобалізаційних процесів, а також визначити можливі напрями підвищення його конкурентоспроможності та стійкості.

Матеріали та методи. Аналітичну основу огляду становили дані наукових публікацій у вітчизняних і міжнародних виданнях, офіційні матеріали МОЗ України за останні п'ять років.

Результати. Встановлено, що фармацевтичний ринок України демонструє тенденцію до поступової структурної трансформації: зростає частка вітчизняного виробництва (понад 35% у грошовому вираженні, що свідчить про значну роль національної фармацевтичної промисловості в сегменті доступних лікарських засобів), розвиваються напрями контрактного виробництва та клінічних випробувань. Водночас ключовими викликами залишаються: залежність від імпорту матеріалів (більшість фармацевтичних інгредієнтів постачаються з-за кордону, що робить галузь вразливою до глобальних криз і логістичних перебоїв); регуляторні бар'єри під час адаптації українського законодавства до вимог ЄС; валютні ризики та зростання вартості лікарських засобів; кадрова міграція та дефіцит спеціалістів (відтік кваліфікованих фармацевтів, науковців і технологів гальмує інноваційний розвиток галузі); вплив глобальних кризових факторів (пандемія COVID-19, воєнні дії, перебої логістики). Поряд із цим, спостерігаються позитивні тенденції: активне впровадження цифрових інструментів управління обігом лікарських засобів (eHealth, електронний

рецепт); розширення програм державної реімбурсації; підвищення уваги до фармаконагляду та стандартів якості; розвиток цифрових технологій у дистрибуції.

Висновки. Фармацевтичний ринок України в умовах глобалізації стикається з низкою системних викликів, однак водночас має значний потенціал для розвитку. Ключовими напрямками підвищення його стійкості є: стимулювання вітчизняного виробництва, розширення експорту, удосконалення регуляторної політики, впровадження інноваційних технологій, підготовка висококваліфікованих кадрів. Гармонізація стандартів із нормами ЄС створює передумови для інтеграції України до міжнародного фармацевтичного простору та підвищення доступності якісних лікарських засобів для населення.

ПЕРСПЕКТИВИ РОДУ TANACETUM У РОЗРОБЦІ ФІТОПРЕПАРАТІВ: ХІМІЧНИЙ СКЛАД ТА ДОКАЗОВА ФАРМАКОЛОГІЧНА ДІЯ

Бучко Т.М., Приступа Б.В., Кресюн В.Й.

Одеський національний медичний університет, 65082, Валіховський
провулок 2, м. Одеса, Україна, pharmacology@onmedu.edu.ua

Актуальність. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) підтримує розвиток фітотерапії через значно менший ризик побічних ефектів рослинних ліків при лікуванні запальних, серцево-судинних хвороб та діабету. Однією з найважливіших представників рослинного світу, що використовується для профілактики мігрені, лікування запалень та багатьох інших захворювань, є родина *Tanacetum* (Пижмо). Незважаючи на багатовіковий досвід застосування та клінічні дослідження і фітохімічний склад сировини, заготовленої у південному регіоні України, потребують детального і комплексного вивчення, що відкриває перспективи для створення нових фітопрепаратів.

Мета дослідження. Метою дослідження стало проведення метааналізу наукових джерел і даних із провідних баз, зокрема PubMed та Google Scholar, з метою узагальнення відомостей про ботанічні особливості, хімічний склад і лікувальні властивості рослин родини *Tanacetum*.

Матеріали та методи. Пошук літератури здійснювався за допомогою ключових слів і комбінованих фраз, що відповідають тематиці роботи. Аналіз охоплює публікації за 2015–2025 роки. Загалом було виявлено 518 джерел. Після усунення дублікатів проведено додатковий відбір за визначеними критеріями.

Результати. Рід *Tanacetum*, що належить до родини Айстрових, має довгу історію використання, яка охоплює традиційну медицину, кулінарію та агропромисловість. Його види, зокрема *Tanacetum parthenium* (маруна дівоча), застосовувалися для лікування широкого спектру захворювань, включаючи мігрень, діабет, запалення та інфекції, тоді як *Tanacetum cinerariifolium* є джерелом природного інсектициду піретрину. Ця широка